

JÄTEALAN YHTEISTYÖRYHMÄ (1/2023) KOKOUSMUISTIO

Aika Tiistai 28.2.2023 klo 13.00-15.30

Paikka Teams ja nh. Sali 4 (Eteläesplanadi 4)

Osallistujat

Paikalla:

Anna-Maija Pajukallio (pj.)	YM
Marja-Riitta Korhonen (siht.)	YM
Ilkka Hippinen	Motiva
Sirje Stén	YM
Riitta Levinen	YM
Jussi Kauppila	YM
Sirkku Jaakkola	YM
Titta Berlin	MMM
Johanna Routio	YM
Timo Hämäläinen	KIVO
Antro Säilä	Suomen Pakkausyhdistys
Mika Honkanen	TEM
Juha Laurila	Rakennusteollisuus RT ry

Etänä:

Jukka Kero	Kiinteistöliitto ry
Teemu Virtanen	PIRELY
Jenni Sademies	TYNK
Häkkinen Eevaleena	Syke
Juha-Pekka Salmi	TYNK
Juha Espo	Tilastokeskus
Juha-Heikki Tanskanen	Suomen Pakkausyhdistys ry
Jutila Suvi	YM
Torniainen Merja	Ruokavirasto
Hunnakko Jenni	MTK
Idström Laura	ELY-keskus
Nores Mia	Kierrätysteollisuus ry
Vuola Aaron	Metsäteollisuus ry
Luukinen Ari	KKV
Ola Marja	Kaupan liitto
Virkki Leena	Teknologiateollisuus ry
Outi Suomi	Business Finland
Malin zu Castell-Rudenhause	VTT
Marko Printz	Jätehuoltoyhdistys ry
Myllymaa Tuuli	Syke
Innalä Tuulia	Kuntaliitto
Vuorinen Pekka	Rakennusteollisuus RT ry
Anttila Juha	AVI
Mikko Paunio	STM
Sorasahi Heikki	YM

1-2. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esityslista hyväksyttiin.

3. Ajankohtaiset jäte- ja kiertotalousasiat / Anna-Maija Pajukallio YM

Anna-Maija esitteli ajankohtaisia jäte- ja kiertotalousasioita. Esitys saatavissa hankeikkunassa. Valtioneuvoston kanta liittyen pakkaus- ja pakkausjäteasetukseen (PPWR) koettiin hyväksi, vaikka kannan muodostamisen nopea menettelytapa herättikin ihmetystä. Kirjoille suunniteltu tuottajavastuu herätti keskustelua. Kysyttiin, miksi kirjat olisivat tulossa tuottajavastuun piiriin. Tämä johtuu siitä, että kirjapainoalalla on hiilineutraalisuustavoitteet ja he itse ovat ehdottaneet kirjojen sisällyttämistä

tuottajavastuun piiriin. Aiemmin kirjoja on kierrätetty keräyspaperin mukana, mutta kierrätysmahdollisuuksien heikennyttyä Kaipolan tehtaan lopettamisen johdosta kirjoja ei enää haluta paperinkierrätykseen mukaan. Kirjojen tuottajavastuu tulisi koskemaan kaikkia kirjoja, mutta kustannustehokkaan erilliskeräyksen järjestäminen aiheuttaa haasteita. Tuottajavastuullinen tulisi olemaan kirjapainotuotteen valmistaja tai maahantuojia.

JTT-hankeeseen liittyen todettiin, että liitot ovat tiedottaneet toiminnanharjoittajia ongelmista liittyen YLVAn jäteraportointiin. YM on pyytänyt ELYjen valvoja tiedottamaan yrityksiä raportointiin liittyvistä haasteista. Kommentoitiin, että erityisesti kuntien jätehuoltoviranomaisilla on ollut haasteita Siirtorekisteriin kirjautumisen osalta. Erityisen ongelmallisena koetaan sen, että usean kunnan yhteisen jätehuoltoviranomaisen on pitänyt hakea suomi.fi-valtuuusta erikseen jokaisesta kunnasta.

4. Ajankohtaista POP-jätteistä / Eevaleena Häkkinen SYKE

Eevaleena esitteli ajankohtaisia asioita POP-jätteisiin liittyen. Esitys saatavissa hankeikkunassa. POP-jäteohjeistus koettiin erittäin tervetulleeksi, vaikkakin haastavaksi aiheeksi. Todettiin, että rakentamisen ja purkamisen jätteiden osalta POP-pitoisuusrajat tulevat vaikeuttamaan kierrätystä, sillä tietyt muovit sisältävät POP-aineita. Puunpolton tuhkien osalta oltiin hyvillään siitä, että ne eivät ylitä dioksiineille ja furaaneille asetettuja uusia pitoisuusrajoja eikä niitä siten tarvitse käsitellä POP-jätteenä. Eevaleena kertoi, että tulipesien tuhkan dioksiinipitoisuudet ovat alhaisia, mutta noki on ennemminkin haasteellinen, mutta tähän mennessä tehdyissä analyyseissä pitoisuudet ovat jääneet uusien pitoisuusrajojen alapuolelle. Tanskassa ja Virossa on myös tehty analyysejä ja sielläkin saadut tulokset ovat samansuuntaisia. Puunpolton tuhkiin liittyvä selvitys valmistuu 05/2023, mutta sen julkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä.

Kysyttiin POP-jätteen luokittelusta vaaralliseksi jätteeksi. Eevaleena vastasi, että ennen vuotta 2010 POP-asetukseen sisällytettyjen yhdisteiden osalta POP-jätteen pitoisuusraja on samalla myös vaarallisen jätteen pitoisuusraja. Uusien POP-yhdisteiden osalta raja ei ole sama kuin POP-jätteen pitoisuusraja, vaan sovellettava vaarallisen jätteen pitoisuusraja määräytyy aineen kemikaalilainsäädännön mukaisen luokituksen mukaan. POP-jäte voi siis olla joko vaarallista tai vaaratonta jätettä.

Lisäksi kysyttiin, että voiko POP-jätteeksi luokiteltua elektroniikkaromua säilyttää samassa tilassa elintarvikkeiden kanssa mm. pienissä elintarvikehuoneistoissa. Eevaleena vastasi, että vaarallisia jätteitä ja niiden varastointia koskee tietyt vaatimukset, POP-jätteeksi luokittelu ei sinällään muuta varastointitapaa.

Lopuksi vielä todettiin, että kotitalouksien nuohoustuhkien osalta uudet dioksiinien ja furaanien pitoisuusrajat tulevat voimaan vuoden 2025 alusta. POP-asetuksen muutos edellyttää jäsenmaita tekemään analyyseja ja raportoimaan niistä komissiolle 1.7.2026 mennessä.

5. Käyttöosuusvelvoiteselvityksen esittely / Heikki Sorasahi YM

Heikki esitteli käyttöosuusvelvoiteselvityksen alustavia tuloksia. Esitys saatavissa hankeikkunassa. Hankkeen raportti julkaistaan kevään 2024 kuluessa. Kommentoitiin, että käyttöosuusvelvoiteselvitys olisi ollut hyvä tehdä EU-tasolla jo ennen PPWR-ehdotuksen julkaisua.

Esitys oli mielenkiintoinen ja aloite koettiin tärkeäksi, jotta enemmän materiaalia saataisiin kiertoon. Kommentoitiin, että kansallisesti tässä voitaisiin edetä julkisten hankintojen kautta. Betonimursketta ei tällä hetkellä hyödynnetä tarpeeksi, joten siitä olisi hyvä aloittaa. Kommentoitiin myös, että miksi selvityksessä rajauduttiin rakentamisen osalta vain betoniin ja maa-rakentamiseen. Rakennusteollisuuden puolelta oltaisiin valmiita tiukempiin velvoitteisiin.

Heikki kertoi, että selvityksen kohteena oli neljä potentiaalia materiaalia, mikä teki selvityksestä laajan. Yksi keskeisistä tarkastelluista materiaaleista oli muovi, sillä muovin sekoitevelvoitteen selvittäminen oli nostettu budjettiriihen kirjauksiin. Lopuksi kommentoitiin, että selvityksessä monessa kohtaa on tuotu esille vapaaehtoisen green dealin mahdollisuus. Toimijoiden keskuudessa green dealia ei kuitenkaan aina pidetä kovinkaan helppona ja suotavana vaihtoehtona. Julkiset hankinnat ovat aina vaihtoehtona selvityksissä, olisi kuitenkin hyvä kehittää jotain uuttakin.

6. Yhdyskuntajätteen kierrätysasteen aleneminen – keskustelua

Sirje ja Riitta alustivat yhdyskuntajätteen kierrätysmäärien ja kierrätysasteen putoamisen syitä pohtivaa keskustelua muutamalla kalvolla. Esitys saatavilla hankeikkunassa. Alla muutamia nostoja keskustelusta:

- Jätteen luokittelussa yhdyskuntajätteeksi voi olla epävarmuuksia, erityisesti metallijätteen osalta, ja näin ollen virheellinen luokittelu on voinut vaikuttaa yhdyskuntajättemäärien laskentaan. Tilastojen tekotavassa ei ole tapahtunut muutoksia. Luokkaan ”muut ja erittelemättömät jätteet” on voitu luokitella jätteitä virheellisesti. Tilastokeskus käy vielä aineiston tarkasti läpi ja toivoo myös kommentteja mahdollisista analyysivirheistä ja aineistopuutteista.
- Kuluttajakakkausten keräyksen ja kierrätyksen kokonaismäärät tarkastetaan.
- Korona toi muutoksia kotitalouksien käyttäytymiseen mm. kartonkipakkaukset lisääntyivät, paperin kulutus laski jne., eikä koronan jälkeisiä lukuja vielä saatavilla. Koronan vaikutus tulisi saada aineistosta pois ja sen jälkeen analysointi. Koronavuosia ei tulisi verrata muihin vuosiin.
- Kierrätyksen kokonaistavoitteen saavuttamisesta ei mikään taho ole vastuussa. Sitovia kierrätystavoitteita on asetettu vain tuottajavastuunalaisille tuottajille. Ehdotettiin, että kaikille jätteistä vastuullisille tahoille tulisi määritellä omat, sitovat tavoitteet. Tuottajien lisäksi myös jätteen haltijoilla ja kunnilla olisi tällöin oikeudellinen vastuu kierrätyksen lisäämisestä.
- Metallin hinta on ollut korkealla, kaikki metalli ei välttämättä ole päätynyt virallisiin kierrätysreitteihin (varastelu).
- Metallijätettä koskeissa tilastoissa näyttäisi selvästi olevan jotain vikaa. RINKI-tietojen perusteella pakkausten kierrätysmäärissä vuosina 2020/2021 ei ole niin merkittävää eroa kuin tilastojen perusteella näyttäisi.
- Tulisi selvittää, mistä erilliskerätyn biojätteen määrän väheneminen johtuu
- Kierrätyskelpoinen jäte tulee saada pois sekajätteestä, mutta miten?
- Öljyjäte ei kaikelta osin tällä hetkellä päädy kierrätykseen vaan osa menee laittomaan polttoon.
- Puuttuu prosessi, jolla saadaan kokonaiskuva kierrätyksen ja muun jätehuollon tilanteesta. Tulisi asettaa työryhmä, joka perehtyisi asiaan.
- Jätelain muutoksen vaikutukset näkyvät vasta tulevaisuudessa. Kenttä odotti jätelain muutoksia eikä suuria muutoksia oltu valmiita tekemään ennen lainsäädännön valmistumista. Uudet erilliskeräysvelvoitteet tulevat kasvattamaan saantoa, mutta ne tulevat kokonaisuudessaan voimaan vasta tämän vuoden aikana.
- Energiakriisillä ei tuloksia voi selittää, sillä kriisi syntyi vasta viime vuonna. Mahdollisesti voi selittää tulevaisuudessa tapahtuvia muutoksia.
- Yritysten jätehuollosta ei tiedetä tarpeeksi.
- Jätteen ohjautumiseen poltettavaksi vaikuttaa jätteenpolton hinta. Jätteenpolttokapasiteettia on liikaa.
- Energiajätteen osalta toimijakohtainen seuranta.
- Tavoitteet tulisi asettaa muutenkin kuin vain valtakunnan tasolla.

Aiheeseen liittyviä lisäkommentteja voi lähettää sirje.sten@gov.fi ja riitta.levinen@gov.fi.

7. Yhteistyöryhmän jäsenten ajankohtaiset kuulumiset / ryhmäläiset

Kuntaliitto:

- SUP-koostumustutkimuksen tulokset on julkaistu: *Yleisiltä alueilta roska-astioihin kerättävien ja maasta siivottavien roskien koostumustutkimukset 2022*
<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2023/2226-yleisilta-alueilta-roska-astioihin-kerattavien-ja-maasta-siivottavien-roskien>
- Jätehuoltomääräysten laatimisopas on julkaistu ruotsiksi:
<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2023/2231-handbok-om-avfallshanteringsforeskrifter>
- Opas kunnallisen jätetaksan laadintaan on julkaistu ruotsiksi: [Handbok om kommunala avfallstaxor | Kommunförbundet \(kommunforbundet.fi\)](#)

8. Muut asiat

Seuraavan kokouksen ajankohtaa on muutettu. Uusi ajankohta on 13.4 klo 13.00-15.30. Kalenterimuutos on lähetetty ryhmäläisille.